

Jenny Valentine

Liefs van
JOY

Uit het Engels vertaald door Jenny de Jonge

LUITINGH-SIJTHOFF

Volg onze auteurs en boeken ook online.

lsuitgeverij

Tekst © 2021 Jenny Valentine

Nederlandse vertaling © 2025 Jenny de Jonge

en uitgeverij Luitingh-Sijthoff bv, Amsterdam

Alle rechten voorbehouden. Tekst- en datamining zijn niet toegestaan.

Oorspronkelijke titel *Love from Joy*

Oorspronkelijk uitgegeven bij Simon & Schuster Children's UK, Londen

Omslagontwerp DPS design & prepress studio / Marieke ten Berge

Omslagillustratie en hoofdstukvignet Marieke ten Berge

Opmaak binnenwerk Crius Group, Hulshout

ISBN 978 90 210 4012 7

ISBN 978 90 210 4015 8 (e-book)

ISBN 978 90 210 5428 5 (luisterboek)

NUR 282

www.lsuitgeverij.nl

www.boekenwereld.com

Uitgeverij Luitingh-Sijthoff vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van dit boek is daarom gebruikge- maakt van papier waarvan het zeker is dat dit niet tot bosver- nietiging heeft geleid.

*Voor vrienden in
vriendelijke plaatsen*

Ik heet Joy Applebloom en ik ben tien jaar. Ons gezin reisde vroeger de wereld rond. We hebben aan zee, bij rivieren, op bergen en in bossen geslapen. We hebben in het stille midden van nergens gewoond en in steden waar het lawaai nooit ophield. Soms ergens waar de zon weken achter elkaar niet scheen en soms waar de lucht voor zo ver je kon kijken van een eindeloos blauw was. Samen zijn we overal geweest, maar op dit moment wonen we op één plek, Platanentuin 48, het huis van mijn opa.

Mijn grote zus Claude zegt dat Platanentuin 48 de saaiste plek op aarde is waar we terecht hadden kunnen komen. Volgens haar hadden we, als we het hadden geprobeerd, geen saaiere plek op de planeet kunnen vinden. Claude is tegenwoordig erg goed in dingen saai en vervelend vinden. Het is een van haar speciale vaardigheden. Gelukkig is een van de mijne om het goede in dingen te zien. Ik heb een neus voor zilveren randjes. Als een speurhond. We zijn dan wel niet in het Alhambra, of in een achtbaan in de Nevada-woestijn, of op de glinsterende oppervlakte van de Indische Oceaan, maar

ik vind Platanentuin 48 nog steeds een plek vol belofte en verrassingen. De zon komt op in de voortuin en gaat achter het huis onder, dus is hij altijd wel ergens. We hebben een eigen voordeur en het is maar vijf minuten lopen naar dingen die de moeite waard zijn om te doen. Opa's huis is warm en gezellig, vol kookluchtjes en stapels boeken, wasgoed dat te drogen hangt, en met mensen van wie ik hou. Je kunt alleen niet snel een rustig plekje vinden om je huiswerk te doen. Claude vindt dat al onze kleren naar uien ruiken en dat warm water hier nog zeldzamer is dan een goudklompje. Misschien zijn we met iets te veel, maar wel met zijn allen op één plek en dus thuis.

Claude is drie jaar ouder dan ik. Ze is lang en sterk en heeft glanzend rood haar, koude handen, heel lange wimpers en een volmaakte neus. Ik ben veel kleiner en mijn armen en benen en wimpers zijn vergeleken met de hare heel spichtig, net spinnenpoten. Of takjes. Maar ik heb ongelooflijke spinnen gezien en takjes groeien meestal uit tot takken, dus vertrouw ik erop dat ik alleen maar hoef af te wachten.

Ook al ben ik aan de kleine en opgewekte kant, ik heb een paar grote ernstige dingen aan mijn hoofd. Ik jongleer ermee als een clown in het circus, maar of jongleren een van mijn speciale vaardigheden is weet ik nog niet. Ik heb een lijst gemaakt, zodat ik kan zien hoeveel dingen ik in de lucht kan houden zonder ze te laten vallen.

NUMMER EEN: Claude heeft huisarrest. Haar privéleven is aan banden gelegd.

TWEE: Ze zegt niets tegen pap en mam. Geen woord. Opa zegt dat dit betekent dat ze hen links laat liggen. Ik weet wel dat ik niet graag door mijn zus zou worden doodgezwegen. Het zou hetzelfde zijn als uit een lichte kamer buitengesloten worden.

NUMMER DRIE: Volgens mij is opa eenzaam. Zelfs zijn eigen kat heeft hem in de steek gelaten.

NUMMER VIER: Mijn beste vriend Benny wordt gepest door een jongen die Clark Watson heet. Ik weet niet hoe lang dit al aan de gang is en ik heb geen idee waarom, maar de laatste tijd is Benny raar zenuwachtig en somber en stilletjes en maak ik me zorgen.

VIJF: Ik ben op een missie om mijn leerkracht, mevrouw Hunter, zover te krijgen dat ze me aardig gaat vinden.

ZES: Ik ben achter met mijn correspondentie. Ik moet een heleboel belangrijke brieven schrijven en de stapel wordt elke dag hoger.

Het grote ding NUMMER ZEVEN is een topgeheim en een heel spannend plan voor een verjaardag. Ik kan er tegen niemand iets over zeggen, want dan gaat het geheim lekken en word ik een zeef in plaats van een oester. Dus voorlopig moet ik de verjaardagsverrassing van een zeker iemand links laten liggen. Ook als die iemand zo zenuwachtig en somber en stil is dat het hem niet lijkt

te schelen dat zijn verjaardag eraan komt.

O, en NUMMER ACHT: Ik ben begonnen met slaapwandelen.

Het is ontzettend lastig om met acht dingen tegelijk te jongleren, vooral als je ook nog eens netjes moet zijn en jouw deel van de afwas moet doen en genoeg ruimte in je hoofd moet houden voor school. Maar ik heb in Kazachstan acrobaten kleipotten naar elkaar zien gooien terwijl ze tegelijkertijd handstanden op één hand deden, zonder iets te breken. In Marokko heb ik rondreizende artiesten gezien die geiten op hun schouders balanceerden en tegelijkertijd dertien kegels in de lucht hielden. Dus ik weet dat het allemaal kan. Ik moet gewoon mijn best doen en het blijven proberen.

Claude laat sinds haar huisarrest overal dingen vallen in huis. Gisteren brak ze per ongeluk expres opa's *Home Sweet Home*-mok en op zo'n moment kan ze heel lelijke taal uitslaan. Mijn woedende grote zus kan in negen verschillende talen vloeken en daar maakt ze uitgebreid gebruik van.

Huisarrest wil zeggen dat ze het huis niet uit mag, school uitgezonderd, en daarbij mag ze niet op haar telefoon of wat ook als ze weer thuiskomt. Dit komt omdat ze stiekem een heleboel leuk klinkende dingen heeft gedaan die ze niet had mogen doen: in en uit haar slaapkamerraam klimmen als ze verondersteld werd te slapen, en tegen mij zeggen dat ik mijn mond moet hou-

den zodat pap en mam er niet achter komen.

Behalve dat ze het nu wel weten. Vanwege dat belangrijke nummer acht.

Ik droomde dat ik op een markt was. Het was een overdekte markt, heet en benauwd en stoffig, met helemaal tot aan het plafond opgestapelde emmers en watermeloenen en dekens en kratten met bloemen en enorme knuffels. Het was net de markt in Mumbai waar we altijd naartoe gingen en waar Claude door al die specerijen niet kon ophouden met niesen, waarbij haar gezicht helemaal verkreukelde en beverig werd als dat van een eekhoorn, wat me tot huilens toe aan het lachen maakte.

In de droom lachte of huilde ik helemaal niet. Ik was bezig piepkleine laatjes open en dicht te doen op zoek naar Joost mag weten wat, en de laatjes werden kleiner en kleiner en steeds moeilijker open te krijgen, tot mijn vingers net zo bruikbaar waren als ballonnetjes. Voor ik het wist werd ik wakker en stond ik in de kamer die ik in het echte leven met Claude deel. Ik was het bed uit gegaan en stond in mijn pyjama helemaal bij de boekenkast, en pap en mam waren er ook.

‘Wauw,’ zei ik. ‘Was ik aan het slaapwandelen?’

Ik begon ze te vertellen over de marktdroom omdat die in mijn hoofd nog heel levend was en nog steeds bijna echt, maar volgens mij boeide het ze helemaal niet. Pap leunde half uit het raam en mam zei: ‘Waar is ze in godsnaam naartoe?’ Ze bedoelden mijn zus en ik moest

toegeven dat ik het niet wist.

Ze zagen er angstig uit en dat was ik niet van ze gewend, dus zei ik 'Sorry', en toen zeiden zij: 'Wat? Wist jij hiervan?' en ik zei: 'Ja, zo'n beetje.'

Paps boze frons daalde als een aasgier op me neer en mams lippen werden zo wit als papier. Ik ging stilletjes terug in bed en trok de deken tot aan mijn kin. Er hingen geen netten met drogende pepers aan het plafond. Geen paraplu's of bengelende koeienbellen of fietswielen. Niet zoals op de markt in Mumbai. Niet zoals in mijn droom.

'En wat weet je wel?' zeiden ze tegelijk.

'Eigenlijk niks,' zei ik, wat wel zo'n beetje klopte.

'Het is MIDDERNACHT!' zei pap met donderende stem.

'Heeft ze dit eerder gedaan?' vroeg mam, en ik zei: 'Zou kunnen.'

'O, JOY!' donderde pap weer.

'Ja?'

'Waarom heb je ons dat in hemelsnaam niet verteld?'

'Omdat Claude zei dat ik dat niet moest doen.'

'Dat is geen goede reden,' zei pap.

'Het was een geheim,' zei ik.

Mam schudde haar hoofd. 'Sommige geheimen moet je bewaren, Joy,' zei ze, 'maar voor sommige andere geldt dat niet.'

Dat was nieuws voor mij. Nog steeds eigenlijk.

'Echt?' vroeg ik. 'Hoe weet je het verschil? Hoe weet je wat wat is?'

Ze gaven geen antwoord en Claude reageerde ook niet op de veertien keer dat ze haar belden.

‘Blijf waar je bent,’ zeiden ze tegen mij alsof ik expres was gaan slaapwandelen, of erover dacht om mijn zus door het raam achterna te gaan. Ze gingen de kamer uit.

Ik concentreerde me op het behang. Claude zegt dat de patroonkeuze van Platanentuin 48 je de hele nacht wakker kan houden. Maar ik heb gemerkt dat als ik met mijn ogen knipper en van heel dichtbij naar de patronen van bloemen-als-reuzenpadden in onze slaapkamer kijk, ze eigenlijk heel ontspannend werken. Ik moet net in slaap gevallen zijn toen Claude haar grootse entree maakte in het donker, met haar hoofd vooruit en buiten adem. Ze kwam met een grom op de vloer terecht, op hetzelfde moment dat pap en man naar binnen stormden en het licht aandeden, wat voor ons allemaal een schok was en waardoor mijn oogballen zich in mijn oogholtes wilden terugtrekken als krabben in hun schelpen.

‘O-o,’ zei Claude, terwijl ze overeind kwam en hard haar best deed om ernstig te kijken. Ze wankelde licht en lachte toen een beetje in zichzelf, alsof ze net een grap had gehoord. Ze rook naar hoestpastilles en kampvuur en cola en knipperde met haar ogen terwijl ze in het verblindende licht naar ons tuurde.

Mam haalde lang en diep adem, sprak toen super-langzaam en liet achter elk woord een stilte vallen. Dit

komt alleen voor als ze zich aan de uiterste grens van haar boos-zijn bevindt. Dat gebeurt bijna nooit, net zoals een komeet of een verduistering, maar ik geloof dat we het tegenwoordig vaker meemaken dan we vroeger gewend waren.

‘Waar,’ zei ze. ‘Ben. Jij. Geweest?’

Claude deed haar gypsen uit en gooide ze op de vloer. ‘Uit.’

‘Uit waar?’ zei pap met opeengeklemd tanden en een nauwelijks geopende mond, als een buikspreekster op het toneel zonder pop. ‘En met wie?’

‘Met wie?’ zei Claude en ze haalde haar schouders op. ‘Gewoon uit.’

‘Heb je GEDRONKEN?’ zei mam, en mijn zus lachte snuivend en zei ‘NEE’, en toen kreeg iedereen weer ruzie. Dat is iets wat sommigen uit ons gezin de laatste tijd vaak doen en waar ze vrij goed in zijn geworden, zoals ik met breuken, want oefening baart kunst, en in breuken ben ik echt al veel beter geworden.

Tussen andere, luidere woorden door zei mam dat Claude misbruik maakte van haar privileges en Claude zei: ‘Wat voor privileges?’

Pap zei dat Claude hun contract had verbroken en hun vertrouwen had beschaamd en dat dit de laatste, maar dan ook de allerlaatste druppel was, jongedame.

Claude deed, met de armen in haar zij, een theepot na en zei: ‘O. Denk je?’

‘Je bent dertien,’ zei mam, en de theepot zei: ‘Nou en?’ en dat hij alleen zijn vrijheid wilde.

Pap zei: ‘Vrijheid is iets wat je moet verdienen.’

Claude stak haar vingers in haar oren en schreeuwde: ‘O, ja? Echt? WAAROM?’, en toen gooide mam haar handen in de lucht en stormde de kamer uit en bleef pap daar staan alsof hij de laatste trein had gemist en totaal niet wist wat er nu moest gebeuren.

Mijn zus liep mam in de gang achterna om het laatste woord te hebben. Dat heeft ze graag. Tegen die tijd had ik mijn kussen als een hoed over mijn oren getrokken, maar dan nog ging het er behoorlijk hard aan toe.

‘IK HAAT JE,’ gilte ze, en mam gilte: ‘JE DOET MAAR.’

En toen zei pap dat van het huisarrest voor Claude en die krijste alsof ze net door een wesp was gestoken.

Daar werd opa volgens mij wakker van.

Hij kwam uit zijn slaapkamer tevoorschijn met zijn haar pluizig als een lentewolk en zijn pyjama tot bovenaan dichtgeknoopt. Vanwaar ik in bed zat zag ik hem door de deuropening. Ik ken Thomas Ernest Blake nog niet zo lang, maar soms hou ik zoveel van hem dat mijn hart tekeergaat als ploppende popcorn. Ik zwaaide naar hem, de enige, niet woedende andere persoon in huis, maar zonder zijn bril kon hij mij niet zien, dus zwaaide hij niet terug.

‘Wat is er aan de hand?’ zei hij.

Pap en mam en Claude schreeuwden: ‘NIKS!’, alsof ze

plotseling aan dezelfde kant stonden en opa zich midden in de nacht in zijn eigen huis met zijn eigen zaken moest bemoeien.

‘O, gelukkig,’ zei hij. ‘Dus kunnen jullie er dan nu mee ophouden?’

Hij schuifelde terug zijn kamer in. Pap en mam stamp-ten de trap af naar waar zij op de bank sliepen en Claude wierp zich zo hard op onze matras dat mijn hele lichaam even opsteeg, als een magische truc, en ik gewoon midden in de lucht lag.

‘Doe nog eens!’ zei ik, maar ze gromde.

‘Hou je mond.’

‘Wat? Waarom?’

‘Dit is allemaal jouw schuld,’ zei ze.

‘O?’ zei ik. ‘Hoezo?’

Claude trok het kussen over haar hoofd en krijste daar nog wat na en toen ze eindelijk wat zei, klonk haar stem gedempt, vlak en plat. ‘Waarom kon je niet gewoon doen wat je gezegd was?’

‘Ik?’

‘Ja. Jij. Hoe moeilijk is het om in bed te blijven waar je hoort?’

‘Ik sliep,’ zei ik. ‘Ik wist niet dat ik slaapwandelde omdat ik niet wakker was.’

Claudes gezicht was zo dicht bij het mijne dat ik de haartjes tussen haar wenkbrauwen en de kleine saffraan-vlekjes in het wit van haar ogen kon zien.

‘Ik zeg nooit meer een woord tegen ze. Nooit meer,’ zei ze.

‘Tegen wie?’ zei ik, omdat ik dacht haar aan het lachen te krijgen, maar dat lukte niet.

‘Tegen hen,’ zei ze. ‘Pap en mam. Je mag blij zijn dat ik tegen jou praat.’

‘Tegen mij? Het was een ongeluk. Ik slaapwandelde niet met opzet.’

‘Nou, nu zit ik hier vast,’ zei ze. ‘In deze gevangenis. Dus je wordt bedankt.’

Ze zette haar kussen als een muur tussen ons in zodat ik haar niet meer kon zien. Geen glimp.

‘Het is geen gevangenis,’ zei ik.

En aan de andere kant van de muur zei ze: ‘Voor mij wel.’